

Ogłoszenia wszelkiego rodzaju przyjmują się za opłatą od wiersza drobnego (petit) po 8 centów za każde następne „ 5 „ należność stęplową 30 „ za każdorazowe umieszczenie.

Wychodzi w Krakowie 4 razy w tygodniu w dniu przedstawienia teatralnego.

Cena prenumeraty miesięcznie 50 c.

Numer pojedynczy kosztuje 5 c.

Prenumeratę przyjmuje Administracja Drukarni „Czasu“, kasa teatralna i księgarnia J. Czecha.

TEATRALNY.

Kraków, dnia 29 Maja.

Jutro z powodu uroczystego święta nie może być przedstawienia.

— Danych będzie jeszcze trzy przedstawień, z których ostatnie w niedzielę. Towarzystwo dramatyczne wyjeżdża we wtorek do Poznania i rozpoczyna tam szereg przedstawień we czwartek *Konfederatami*.

— W poniedziałek odbyła się zapowiedziana majówka teatralna. Bawiono się ochoczo na *Panińskich Skalach* do 8ej, a następnie tańczono na Woli do 12ej w nocy. Dzielnie prowadzony mazur zakończył zabawę. Spalono na Woli sztuczne ognie.

— Pani Modrzejewska wieczornym pociągiem opuszcza dziś Kraków, obsypana za każdym swoim wystąpieniem bukietami i okry-

ta rzesistemi oklaskami, które były wyrazem szczerzego uznania jej pięknego i znakomitego talentu. Pani Modrzejewska udaje się do Lwowa, na gościnne występy.

— Przez pomyłkę wypuszczono wczoraj p. Estreichera z grona sędziów konkursowych. Upraszamy dzienniki, które ogłosiły warunki konkursu, aby tę pomyłkę sprostowały.

TEATRA W POLSCE.

przez Estreichera.

Rzecz w roku 1860.

(Ciąg dalszy).

Zielińska utrzymywała teatru tułaczę przez lat kilkadziesiąt, przechodząc wzdłuż i wszerz prowincją, uczczono więc ją zarówno, jako artystkę dobrą, jako też staranną przedsiębiorczynię, która nieopuszczając rąk, krzewiła o ile starczyły siły, zamiłowanie sceny.

W tymże roku uchwaliła szlachta Podolska płacić po 300 rubli z powiatu corocznie, na zapomogę teatru Kamienieckiego.

Skończyło się atoli na obietnicach. Nie uznano dobrych chęci Piekarskiego, popadł w długi i umarł d. 22 Maja 1860 r. w Bałcie czy Berdyczowie. Po zgonie Jana Piekarskiego, chciała szlachta wziąć teatr na siebie, lecz zjawił się w Lipcu Borkowski z Kijowa i uzyskał przywilej, atoli miejscowi artyści nie przyjęli jego dyrekcji. Skończyło się na tem, iż Sadowski marszałek Kamieniecki wynajął swoim funduszem w listopadzie 1860 r. teatr po Piekarskim i zapewnił aktorom wypłatę pensji oraz niedoboru. Towarzystwo pomnożyło się przybyciem Szujerowiczów z Wilna i lichego aktora Sędzimira. Przez lato 1861 r. nie było teatru. Trupa szła prowincjami i dotarła do Odessy. Na zimę opuścili kompanię najlepsi aktorowie Baczyńscy przeniosłszy się do Witebska. Baczyński grywał kochanków, zaś żona jego w rolach kochanek nic do życzenia nie zostawiała.

47. Kielce.

Okolo r. 1600 grano tu dyalog: „Uroczysta kwietniej niedzieli procesya“ przez Buczkowskiego napisany. Autor drukując dzieło r. 1614 twierdzi, że je już dawnymi czasami napisał. Jestto praca ściśle w religijnym celu napisana bez uwzględnienia wymagalności scenizmu.

W r. 1747 wydano grany szkolny dyalog: *Hecatombe centenis celebratum victimis, mille dedicatis olim absolutum cultibus, nunc iterum in aviti Stumnatis ara, a Andr. Stan. Kostka Zabuski renovatum*. Folio ark. 4. — Dyalog ten religijny o Alaryku, jest w trzech aktach, przeplatano go chórami i intermedjami.

W r. 1827 grywała w Kielcach kompania Barańskiego do końca Grudnia.

W r. 1836 bawił Chełchowski z trupą, poczem odjechał do Lublina.

W następnych latach Stobiński i Chełchowski z Krakowa r. 1843 był Łoziński, a r. 1853 gościł Nowiński.

W Lutym 1858 bawiła trupa Okońskiego, bawiła do wiosny. Aktorzy byli mierni,

repertoar nie doborowy, a kostiumy i wystawa ubożuchne. Mimo to, i mimo duczającego zimna w sali, publiczność dość uczęszczała, wynagradzając starania aktorów. Grano: „Pierwój Mama“, „Kasztelanowa“, „Chłopi arystokracji“, „Podstrychem“, „Galaniarka“, zresztą tłumaczenia komedii. Najlepsi artyści byli: Okońscy i ich syn, Krajewscy, Bonkowsy, Misiewiczowa. — W d. 16 Października t. r. rozpoczął widowiska Jul. Pfeiffer z Krakowa.

Od Października 1859 r. do wiosny 1860 r. grywał z kompanią Jan Okoński, początkowo dobrze go przyjmowano, repertoar złożony był głównie z oryginalnych sztuk jak: „Jowialski, Dożywocie, Szlachectwo duszy, Damy i huzary, Nikt mnie nie zna, Zemsta, Żydzi, Młynarz i Kominiarz, Podstrychem, Nowy rok, Stary kawaler, Wesele na Pocięcie, Berek i Szwaczka“. Na przedostatnie widowisko do „Biednego rybaka“ sprawił nowe dekoracje (8go Lutego). Dał przeszło 30 widowisk.

W Lipcu t. r. zjechał z towarzystwem Ładnowski. Celniejsi artyści kompanii jego byli: Wolski i Sulikowski, szczątki to trupy Sulikowskiego utrzymującej się przedtem w Sączu, aż póki rząd nie zabronił dawania widowisk, mimo iż nie dali do tego powodu. W Październiku 1860 dał Pfeiffer dziesięć gościnnych widowisk.

48. Kijów.

Kijowski Telegraf 1860 r. Listopad, a z niego Tygodnik ilustrowany 1860 N. 35 podaje w odcinku: Historią teatru kijowskiego od r. 1800 do 1857 przez Yunga. Nie trzymam się szczegółów podanych tam, lecz dorzucam tu i owdzie, co się nowego wysłedzić dało, zwłaszcza, iż prostuję mylne wiadomości, których Yung jako na miejscu będący nie powinien był podawać.

Od r. 1633 do 1647, grywano tu religijne dyalogi polskie w przytomności Metropolity Piotra Mohity. Grywano równie żarty czyli komedye, pisali je Rozstowski, Suzdalski i Potocki. Tutaj także była kołobka teatru małoruskiego. Artyści zjeżdżali co roku na kontraktą z Dubna. W r. 1800 zbudowano tu pierwszą salę teatralną drewnianą na osób czterysta na Kreszczatiku, tam, gdzie dziś stoi hotel Europejski. Pierwsza trupa była w roku 1803 Lotockiego, a pierwsze widowisko d. 9 Września. Grał: „Paweł na księżycu“, „Kozak Poeta“ (komedya po małorusku); zebrał 500 rubli asygnacyjnych. Biedował tu lat dwa i stracił całe mienie.

Okolo roku 1805 zjechał J. N. Kamiński z Dubna na kontrakty. Po nim od r. 1805 był entrepreneurem w Kijowie Zmijewski; ten zbankrutował, odstąpił więc Malinowskiemu antreprzyę. Ostatni, z różnym powodzeniem trzymał się Kijowa, opuszczając go i wracając doń — nie wycho-

dził jednak na swoim. — W r. 1821 usta-pili artyści polscy rosyjskim, lecz ostatni wnet rozeszli się ze stratą, nie mając widzów. Według Yunga w roku 1822 miał antreprzyę J. Kamiński, ale to zapewne myłka, bo ten był we Lwowie, sadzę, iż raczej w r. 1822 przez czas kontraktów bawili aktorzy z Żytomierza. Rok ten pamiętny jest pobytem Kar. Lipińskiego. Na koncert jego zebrało się 1013 słuchaczy, płacono bilet po dukacie, a niektórzy od osoby po 50 dukatów.

W r. 1823 objął zarząd Lenkowski. Ten krzątał się okolo podniesienia sceny, sprowadził Niedzielskiego komika, Lewickiego, Litwiańca, Zawadzkiego tragika, Rekanowskiego, Czerniawskiego, Lewandowskiego. Dawał dramy, tragedye i komedye wyborowe, mimo czego tracił co rocznie.

Dnia 14 Listopada 1827 grano po pierwszy raz operę „Cyrulik Sewilski“. Powiodło się nad spodziewanie, bo też przyjęcie było entuzjastyczne. Aktorowie wykształceni na scenie krakowskiej odnieśli tu tryumf. Pani Niedzielska świetniała. Radosiewicz (Almaviva), Aśnikowski (Figaro), nawo angażowani grali i śpiewali z talentem. Zapewne Aśnikowskiemu nie była przeszkodą okazała tusza, która w lat 15 potem, dozwalała mu grywać tylko role komiczne osób rozrosłych, jak np. w „Duchence“ Twardowskiego, przynajmniej trudno wyobrazić sobie Figara, z silnie wydatnymi formami ciała. Niwiński (Bazyli) znany Kijowski aktor, lubiony był powszechnie. Lenkowski dotrwał do r. 1829 zrujnowany przeniósł się do Kamieńca.

Po r. 1830 bawiła tu kompania dwukrotnie na czas kontraktów, zarządzał nią Rekanowski grający dobrze po małorusku. Utworzył trupę z artystów małoruskich, grywali oni i rosyjskie sztuki.

W r. 1841 drukował tu swoje dramata Józef Korzeniowski. W r. 1843 zjechał na kontraktą Szmidkoff z polską operą, dawał: „Normę, Pocztyliona z Longumeau, Fenele“ i t. p.

Teatr kijowski, budynek drewniany, grożący ruiną nie był do użytku.

W r. 1851 rozebrano go, nie obmyśliwszy zbudowanie innego. Więc uciekła się Talia i Melpomena pod skrzydła germańskie i osiedliła w domu narożnym przy ulicy Luterańskiej, w sali rzemieślników niemców odbywających niegdys *Szusterkluby*. Oprócz baletów dawanych r. 1852 przez rodzinę baletnika z Warszawy Morisa Pion, który pierwszy raz wystawił tu roku 1852 balet „Wesele w Ojcowie“, występował komik Jankowski z Żytomierza i rodzina Pion. Wraz z sceną rosyjską i małorosyjską była r. 1853 i polska, pod dyrekcją Fedeckiego. Pani Fedecką była zdolną artystką, znamienicie grała w „Pannie Mężatce“ (d. 15 Lutego), inni artyści byli mierni, dla tego teatr polski nie przywabił widzów. (Ciąg dalszy nastąpi.)



Nr. porządkowy 123.

TEATR KRAKOWSKI

We Środę dnia 29 Maja 1872 r.

Czwarty występ

Pani H. Majeranowskiej

Artystki Opery Warszawskiej.

Opera w 3 aktach, muzyka J. Offenbacha, Libretto pp. H. Meilhac i L. Halévy, przełożył z francuskiego Jan Chęciński.

PIĘKNA HELENA

Chóry wzmocnione współudziałem Amatorów i Stowarzyszeń muzycznych.

OSOBY:

Parys, syn króla Priama — —	Panna Ćwiklińska.	Leaena } towarzyski Oresta —	Panna Baumann W.
Menelaus, król Sparty — —	Pan Eker.	Partenis } — — — — —	Panna Ekel.
Helena, jego żona — — —	P. Majeranowska.	Bacchis, poufna Heleny — —	Pani Pichorowa.
Agamemnon, król królów —	Pan Terenkoczy.	Euthycles, ślusarz — — —	Pan Bogucki.
Orest, jego syn — — —	Pani Dworzak.	Filocomus, służący w świątyni	
Pylades — — — — —	Panna Wyszowska S.	Jowisza — — — — —	Pan Glikson.
Calchas wielki Augur Jowisza —	Pan Zamojski.	Niewolnik — — — — —	Pan Zapałowicz.
Achilles — — — — —	Pan Zboiński.		Panna Kwiecińska P.
Ajax I. } królowie — — —	Pan Siedlecki.	Dziewice greckie } — — —	Panna Krasnopolska.
Ajax II. } — — — — —	Pan Lidke.		

Straż. — Niewolnicy, — Służba, — Lud. — Rzecz dzieje się w Grecyi.

Dyrektor Opery p. Hofmann.

Cena miejsc zwyczajna. — Początek o godz. 7¹/₂